

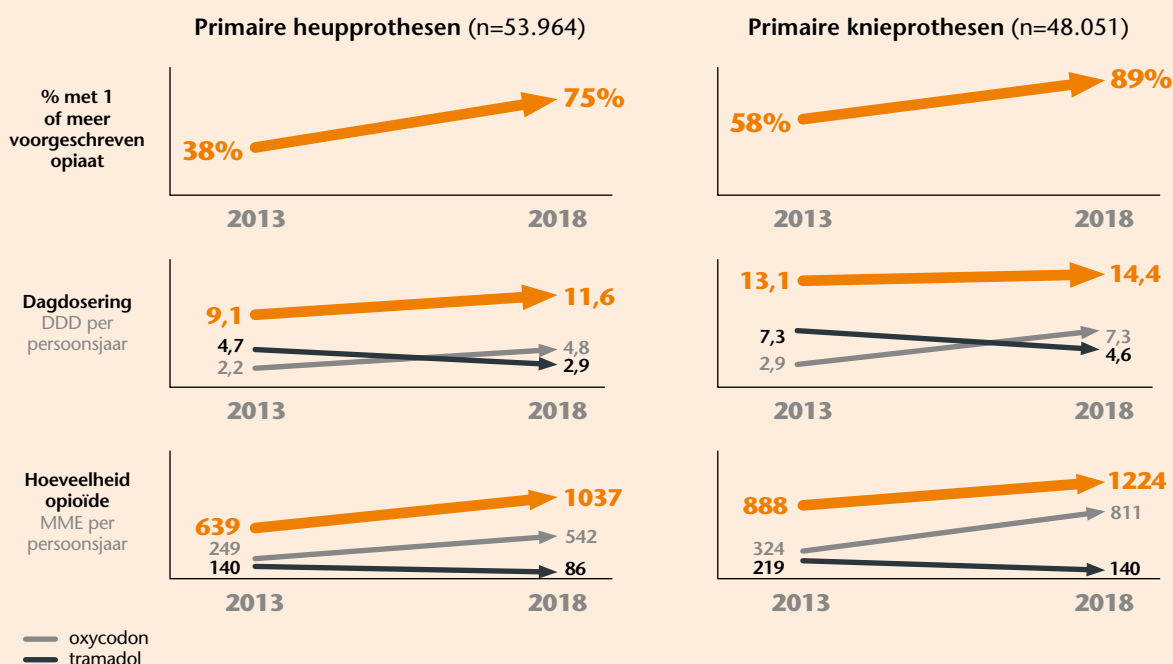
Toename in voorschrijven van opiaten na heup- en knieprothesen in de periode 2013-2018

In Nederland werd in 2017 aan meer dan een miljoen mensen een opiaat (morfine-achtige pijnstiller) voorgeschreven. Tussen 2005 en 2015 is het aantal door huisartsen voorgeschreven opiaten met een factor 6 toegenomen. Bij meer dan de helft van de patiënten was dit voor spier- en skeletpijn. Over het voorschrijven van opiaten na een heup- of knieprothese-ingreep is weinig bekend: hoe vaak een opiaat wordt voorgeschreven, wat er wordt voorgeschreven en of er een toename in opiaatverstrekkingen is. Langdurig of verkeerd opiaatgebruik kan leiden tot een verhoogde pijngevoeligheid, verslaving en zelfs overlijden. Daarnaast lijkt opiaatgebruik ook een hoger risico te geven op slechtere uitkomsten na gewrichtsvervangende operaties, zoals meer pijn na de operatie.

In deze studie werd gekeken na hoeveel primaire of revisie heup- en knieprothese-ingrepen ten minste 1 opiaat werd voorgeschreven tussen 2013 en 2018. Het ging hierbij om voorschriften die via Nederlandse openbare apotheken verstrekt werden. De opiaatverstrekkingen werden uitgedrukt als het aantal *gedefinieerde dagdoseringen* (DDD: de standaard dagdosering van een geneesmiddel) en *morfine milligram equivalenten* (MME: een maat waarin de dosering van de opiaten wordt uitgedrukt in milligram morfine) per persoonsjaar.

Voor dit onderzoek zijn gegevens van de LROI gekoppeld aan gegevens van Stichting Farmaceutische Kengetallen (SFK). De SFK heeft, met uitzondering van de binnen een zorginstelling voorgeschreven opiaten, een landelijke dekkingsgraad van 95% voor medicatierecepten.

Voorschrijven van opiaten na prothese-ingrepen in de periode 2013-2018



Vergelijkbare toename bij revisie-ingrepen aan heup- en knieprothesen.
 Vooral toename van sterke opiaten bij patiënten met een primaire heup- of knieprothese voor artrose, na ingrepen waarbij de patiënt voor de operatie al opiaten voorgeschreven kreeg en bij patiënten met meer comorbiditeit.

Conclusie

Tussen 2013 en 2018 nam het aantal voorschriften van opiaten buiten een zorginstelling toe. Zo werd er na een heup- of knieprothese-ingreep vaker een opiaat verstrekt. Vooral aan patiënten die vóór de operatie al opiaten voorgeschreven kregen, werden in totaal meer dagdoseringen verstrekt. Deze toename kwam vooral door een toename in voorschriften van oxycodon. Of het toegenomen opiaatgebruik ook leidt tot slechtere uitkomsten na prothese-ingrepen, zoals meer pijn na de operatie, moet nader worden onderzocht.